

svět katolickýma očima MONITOR

publicistický čtrnáctideník

ročník XIX., číslo 11

5. 6. 2022 / neprodejné

Z OBSAHU	O navštěvování Ježíše Krista v Nejsvětější svátosti	05
	Svatí zábřežští mučéníci	07
	Lotyšsko se po pádu komunismu snaží obnovit svou víru	13

Foto: ©_Frantisek_Ingr / Člověk a Víra

Nový květ

Věřím, že jsme už všichni mnohokrát ocenili církevní kalendář, který nám vždy znovu přináší svátky Páně, Panny Marie, andělů a svatých, takže nám dává příležitost nejen upevnit, co už známe, ale i sestoupit do větší hloubky, než se nám to podařilo v předchozích letech. Nicméně, protože nevíme dne ani hodiny, je dobře abychom tu novou příležitost uchopili vždy co nejlépe, poněvadž nevíme, zda nějaká příští ještě bude.

Jednou z takových příležitostí bude i památka (svátek – v širším slova smyslu) sv. Antonína z Padovy. Světec velmi sympatického, oblíbeného, často volaného na pomoc, zvláště těm, kteří něco zapomínají či ztrácejí. Jeho řeholní jméno, jak mi

řekl jeden italský kněz, je složeno ze dvou řeckých slov (*antos neos*) což znamená „nový květ“. Nejčastěji bývá zobrazován s malým Ježíškem v náručí. Snad můžeme říci, že je to překrásný symbol vztahu, který náš Pán žádá od svých věrných a tedy i od nás: „Miluj Pána, svého Boha, celým svým srdcem, celou svou duší, celou svou myslí a celou svou silou...“ (Lk 10,27) Může tedy být jeho svátek či vzpomínka na jeho nejčastější zobrazení i jakousi otázkou, nakolik se to daří mně, nebo možná nakolik o to vědomě usiluji?

Jsem přesvědčen, že každý, kdo si je vědom, že je Bohem nekonečně milován, a sám se snaží o lásku k Bohu a bližním, kterou od nás Pán žádá, byt s vědomím

své slabosti, stává se „novým květem“ v Boží zahradě lidstva. Svátky světců, i sv. Antonína, však nejsou nejen připomínkou jejich života a vzácného příkladu, jsou i příležitostí vstoupit s nimi do osobnějšího vztahu, a některé z nich přijmout jako své přátele a průvodce na naši životní cestu a přímluvce u trůnu Nejvyššího. Tak je možné reálně zakusit, že článek naší víry: „věřím ve společenství svatých“ není jen teorií, ale součástí krásného života s Bohem a v Bohu.

*Mons. Mgr. Antonín Basler
pomocný biskup, generální vikář, kancléř,
děkan Metropolitní kapituly u sv. Václava
v Olomouci*

Osm milionů od českých křesťanů potřebným na Blízkém východě

Oblast Blízkého východu se dlouhodobě potýká s ozbrojenými konflikty, humanitární a uprchlickou krizí. Díky finanční podpoře od českých věřících pomáhá Charita Česká republika lidem v Iráku a Libanonu zajistit zdroj obživy a uživit sebe i svoje rodiny. Desítky žen rozjely vlastní podnikání, desítky farmářů získaly znalosti a vybavení, a dokáží tak hospodařit i s rostoucím nedostatkem vody. Desítky mladých lidí mohou díky příspěvkům na školné a dopravu pokračovat ve studiu. V Libanonu prostředky pomohou s obnovou infrastruktury. Letošní kostelní sbírka na pomoc pronásledovaným křesťanům a dalším potřebným v zahraničí proběhla tuto neděli 22. května.

Charita Česká republika působí na Blízkém východě dlouhodobě. Díky úzké spolupráci s tamní církví dokáže efektivně zacílit pomoc směrem k těm nejpotřebnějším a způsobem, který v dané lokalitě dává smysl. 8 milionů korun z loňské kostelní sbírky natrvalo pomohlo stovkám lidí v nouzi.

Podpora žen dává smysl

Lidé v Iráku se stále potýkají s následky dlouholetého konfliktu. Jen v dominantně křesťanské oblasti Ninive, kde Charita Česká republika působí, trpí chudobou na 360 000 obyvatel. Možnost uživit se nabízí především vznikající malé a střední podniky, ty ale většinou řídí pouze muži. Ženy tak zůstávají stranou. Integrace žen do ekonomiky může zvýšit počet pracovních míst a produktivitu malých a středních podniků. A ženám samotným pochopitelně zajistí stabilní zdroj příjmů. Ve spolupráci s tamní církví vytipovala Charita Česká republika tři desítky domácností v nouzi vedených ženami. Ty získaly díky darům křesťanů z Česka příležitost zapojit se do intenzivního kurzu podnikatelských dovedností. V jeho závěru vytvořily účastnice svoje podnikatelské plány a získaly finanční podporu na rozjezd vlastního podnikání. Tím ale pomoc nekončí. Podpora začínajících živnostníků bude pokračovat i nadále.

Vysychající země

Oblast Ninive patří k nejúrodnějším v celém Iráku. Zemědělství tak patří k rozšířeným zdrojům obživy. Zemědělskou produkci ale značně ovlivňuje nedostatek vody, podle údajů tamní vlády se za poslední rok snížila o polovinu. Farmáři tak přicházejí o svůj zdroj příjmů. Jednou z příčin je i nevhodné hospodaření

Foto: charita.cz

s vodními zdroji. Bez moderních zemědělských technologií se bude dostupnost vody nadále zhoršovat.

Charita Česká republika navázala v oblasti na předchozí úspěšnou spolupráci s tamní církví a podpořila ty nejpotřebnější zemědělce v odolnosti proti suchu. Kromě školení, jak snižovat spotřebu vody a zvyšovat produktivity, získali farmáři informace také o rostlinách odolných vůči suchu, sběru vody a účinných zavlažovacích technikách. Účastníci školení také dostali prostředky k boji proti suchu, jako jsou systémy kapkové závlahy, zavlažovací vaky pro stromy, semena odolná proti suchu a další.

Pokračovat ve vzdělání

Mnoho studentů musí z Karakoše, oblasti s většinou křesťanskou populací, cestovat za studiem do 30 km vzdáleného Mosulu. Překonat i tuto nevelkou vzdálenost je ale pro mnohé z nich finanční výzva. Limituje se tak jejich přístup ke vzdělání i zaměstnání. Na 40 zranitelných mladých lidí získalo pravidelnou měsíční finanční podporu na pokrytí školného a nákladů na dopravu a stravu. Na oplátku jsou stu-

denti aktivní ve svých komunitách jako dobrovolníci sdružující mládež do kulturních klubů, komunitních akcí, charitativních organizací a dalších. Díky svému postavení v komunitě dokázala církev vybrat ty nejpotřebnější studenty.

Zkoušený Libanon

V srpnu 2020 zasáhla hlavní město Libanonu ohromná exploze. S jejími následky se země potýká dodnes. Pro již tak nestabilní a zkoušenou zemi šlo o poslední kapku před pádem do propasti hluboké ekonomické krize. Charita Česká republika pomáhala ve spolupráci s dalšími Charitami zajistit bezprostřední i střednědobé potřeby lidí zasažených výbuchem. Na tuto úspěšnou spolupráci navazuje i nyní a 3 miliony od českých křesťanů poputují na obnovu základní infrastruktury země. Situace je složitá především v dostupnosti zdravotní péče a především vzdělání. Zvýšení dostupnosti a kvality základního vzdělání je jedna z hlavních výzev, se kterými se Libanon potýká.

cirkev.cz

Červená středa se bude letos konat 23. listopadu

Více než 60% lidí žije v zemích, kde není dodržováno jedno ze základních lidských práv – svoboda vyznání. Téměř 300 milionů věřících zažívá podle papežské nadace Církev v nouzi každodenní pronásledování.

Foto: © Lucie Hornikova / Člověk a Víra

U příležitosti Dne modliteb za pronásledované křesťany, který se koná vždy na 6. neděli velikonoční (ta letos připadá na 22. května), zveřejňujeme i datum příští Červené středy, která se letos uskuteční 23. listopadu.

Letošní 5. ročník mezinárodní iniciativy Červená středa (#RedWednesday) se letos v České republice uskuteční 23. listopadu. Smyslem této iniciativy je veřejně si připomenout všechny, kdo jsou ve světě pronásledováni pro své náboženské přesvědčení. Znakem je rozsvícené červené světlo, které symbolizuje krev trpících pro víru. Lidé v tento den také zapalují svíčky nebo nasvěcují významné budovy červeným světlem (kostely, sloupy, sochy aj.).

Loni se k Červené středě po celé České republice připojilo více než 130 institucí. Červeně byli nasvícené modlitebny, kostely, synagogy i veřejné budovy. Konaly se i další doprovodné aktivity. V Praze v rámci Červené středy svítilo červeně asi 20 budov, např. Petřínská rozhledna, Rudolfinum, Poslanecká sněmovna, Černínský palác nebo Staronová synagoga. Kromě toho se v prostorách Karolina konala konference „Pronásle-

dování pro víru... Jak mohu pomoci já?“, kterou ve spolupráci s Českou biskupskou konferencí, Ekumenickou radou církví a Federací židovských obcí pořádal Institut pro křesťansko–demokratickou politiku. Konference se zúčastnil také ministr zahraničních věcí Jakub Kulhánek.

V Brně se červeně rozsvítilo Mahe novo divadlo, v Plzni biskupství a kostel Nanebevzetí Panny Marie, v Krnově to byla synagoga, dále například v Sokolově Husův sbor, v Lanžhotě netradiční Kaple ve hvězdách, kostel Evangelické církve metodistické v Plzni, bazilika sv. Prokopa v Třebíči, velvyslanectví České republiky v indickém Dilií a mnoho dalších.

Červenou středu zaštiťuje britská pobočka křesťanské organizace Církev v nouzi, v České republice ji organizuje Česká biskupská konference společně s Ekumenickou radou církví v ČR a Federací židovských obcí v ČR. Akce se koná také na dalších místech ve světě, mj. v Londýně, Bratislavě, Vídni, Budapešti, na Filipínách, v Kanadě a zejména ve Velké Británii.

cirkev.cz

SLOVO KNĚZE

Čas od času se asi stane každému z nás, že zaslechne větu, která ho nikdy nenapadla, ale zamyslí-li se nad ní, nebo má-li dokonce i šanci si s jejím autorem pohovořit, dojde k závěru, že ho to samotného mohlo napadnout dříve. A něco takového se mi stalo docela nedávno. Při jednom z vcelku nezávazném vesnickém hovoru se sousedem, kdy jsme probírali otázku, zda někteří politici vůbec věří v nějakou formu vyšší spravedlnosti, z něj vypadlo: „Víte pane faráři, já si myslím, že mnozí nevěřící musí dokonce doufat, že po smrti nic není, protože žijou tak, že kdyby věřili v posmrtný život, tak by se museli zbláznit hrůzou“.

Každého jistě hned napadne válka, která by se dala označit jako určitá forma politického zla. Ale zamyslíme-li se nad tím, že politik, a nejen on, může páchat jakékoli zlo (jsme ve svém jednání přeci svobodní), je velice snadné zasloužit si možnost věčného zavržení nejen na poli válečném. Vždyť dnes běžnou taktikou, jak odrovnat (nejen) politického protivníka jsou i pomluvy, lži a nálepkování a jiné formy dehonestace (a že jim vždy pšenka kvetla), které mohou zničit lidského jedince na velmi dlouhou dobu. Nebo v rámci různých koalic mlčet ke zlu, které chtějí do zákonů protlačit současní koaliční spojenci. Možností je tedy pro každého vyloženě přehršel.

Modleme se tedy za politiky, aby naslouchali svému svědomí (mají-li ho ještě) a vyprošujme jim pozornost vůči pobídkám Ducha svatého. A nejen jim, ale i sobě. Aby pro žádného z lidí nebylo jediným způsobem, jak se nezbláznit věřit, že po smrti nic není.

Přijď ó Duchu přesvatý, rač paprsek bohatý světla svého v nás vylít...

Evermod Jan Sládek

P. Mgr. Evermod Jan Sládek, OPraem. farář farností Lomnice nad Popelkou, Libštát a Nová Ves nad Popelkou

VŠECHNO, CO MÁ OTEC, JE MOJE

12. června 2022 – Slavnost Nejsvětější Trojice, neděle po Soslání Ducha Svatého – Jan 16,12–15

Augustin

Všichni heretici se snaží tímto evangelijním výrokem přikrášlit své opovázlivé výmysly, kterých se lidský rozum děsí, jako by to bylo to, co tehdejší učedníci nemohli snést a čemu je učil pouze Duch svatý, ačkoli je zřejmé, že i nečistý duch se stydí to učit a hlásat. Něco jiného je zlo, které lidský stud neunes, a něco jiného je dobro, které malý lidský rozum neunes. První je v nestydatých tělech, druhé každé tělo překračuje. A kdo z nás by se odvážil říci, že už je schopen přijmout to, co oni nemohli? Ať tedy nikdo neřádá, abych to říkal i já. Ale někdo řekne: mnozí jsou dnes schopni toho, čeho Petr tehdy nebyl schopen; například mnozí jsou schopni přijmout korunu mučednictví, čehož Petr tehdy nebyl schopen, zvláště když už byl seslán Duch svatý, který tehdy ještě seslán nebyl. Ale nevíme právě proto, co chtěl říci? Považuji za absurdní, že tehdejší učedníci nemohli snést to, co nacházíme o nejvyšších věcech v apoštolských listech, které byly napsány později, aniž by bylo řečeno, že to řekl Pán. Lidé ze zvrácených sekt totiž nemohou snést to, co se o katolické víře píše v Písmu svatém, stejně jako my nemůžeme snést jejich svatokrádežnou marnost. Neboť co jiného je „neschopnost snášet“ než neschopnost naslouchat s vyrovnaným duchem? Který věřící, nebo dokonce katechumen, který, ač pokřtěný, ještě nepřijal Ducha svatého, nečte nebo neposlouchá s vyrovnaným duchem, co bylo napsáno po nanebevstoupení Páně, i když tomu nerozumí? Někteří však řeknou: „Cožpak duchovní lidé nemají ve svém učení nic, co by zamlčeli tělesným lidem a co by říkali jen lidem duchovním? Není však nutné, aby některá tajemství učení byla odepřena malým ve víře a aby se o nich mluvilo jen s pokročilejšími. Duchovní nemají v žádném případě tajit duchovní věci před tělesnými, neboť katolická víra má být hlášána všem, a nemají o nich mluvit tak, jako by je chtěli přizpůsobit chápání nechápavých, neboť se spíše stane, že pravda bude překroucena, než pochope-

rakouský mistr: Nejsvětější Trojice s ukřižovaným Kristem (cca 1410)

na. V těchto Pánových slovech tedy nepřijímáme nějaká tajemství, která by sice učitel mohl vyprávět, ale vyučovaný by je nesnesl, nýbrž ta, která uvádíme jako náboženskou nauku známou každému člověku. Kdyby nám Kristus chtěl říci to, co říká svým andělům, kteří lidé by to snesli, i kdyby byli duchovní, což apoštolové ještě nebyli? Neboť vše, co lze o stvoření poznat, je jistě méně než sám Stvořitel. A kdo o něm mlčí? A kdo žijící v tomto těle může znát celou pravdu, když apoštol říká, že ji známe jen zčásti (1 Kor 13,9)? Díky Duchu svatému však také přicházíme k plnosti, o níž tentýž apoštol říká: ale pak tváří v tvář (1 Kor 13,12), a proto nám Pán slovy až přijde on, Duch pravdy, a naučí vás celé pravdě neboli uvede vás do plnosti pravdy, nejen slíbil to, co je v tomto životě, ale tímto slovem rozumíme, že nám vyhradil plnost v jiném životě. Tento Duch svatý i nyní učí věřící duchovním věcem tak, jak je kdo může chápat, a rozněcuje v jejich srdcích větší touhu.

To je podobné jeho výroku o sobě samém: Sám od sebe nic nezmůžu. Soudím, jak slyším (J 5,30). Řekneme však, že to lze chápat jako člověka. Duch svatý se však nestal stvořením, jako by na sebe vzal stvoření. Jak tedy máme rozumět těmto slovům o něm? Máme si uvědomit a pochopit, že není sám od sebe. Syn je zplozen z Otce a Duch svatý pochází z Otce.

Jaký je rozdíl mezi zrozením a příchodem na svět by bylo dlouhé vysvětlovat a troufalé definovat. Slyšet s ním znamená vědět a vědět znamená být. Není tedy sama od sebe, ale od toho, od něhož pochází. Jeho poznání je také od toho, od koho má být a od koho slyší. Duch svatý tedy věčně slyší, protože věčně ví, zatímco slyšel, slyší a bude slyšet od toho, od něhož je.

Didymos

Nebo to říká proto, že posluchači jeho slov ještě nedokázali všechno, co byli později schopni snášet pro jeho jméno. Něco jim řekl a větší věci odložil na později. Ty v té době nemohli snést, dokud se nám do hlavy nedostalo učení a vzor kříže. Navíc, dokud ještě sloužili obrazu a stínu Zákona, nemohli vidět pravdu, jejímž stínem byl Zákon. Až však přijde Duch pravdy, uvede vás svým učení a svým vyučováním do veškeré pravdy a přenesse vás od mrtvé litery k oživujícímu Duchu, v němž jediném je uložena veškerá pravda Písma.

„Nebude mluvit sám od sebe“, tedy ne beze mne a bez mé vůle a vůle Otce. Není totiž sám ze sebe, ale z Otce a ze mne. A mluví, protože to má od Otce a ode mne. Mluví pravdu, to znamená, že inspiruji a mluví skrze něj, a tak je

dokončení na str. 12

O NAVŠTĚVOVÁNÍ JEŽÍŠE KRISTA V NEJSVĚTĚJŠÍ SVÁTOSTI

„Opakuji tedy ještě jednou: milujte svého Pána a Boha v Nejsvětější svátosti ještě o něco více a jsem si jist, že vás před oltářem uvidíme častěji.“

„Kde je ten právě narozený král Židů?“ ptali se tři mágové krále Heroda. „Kde je?“ ptali se znovu v touze ho najít. „Viděli jsme na východě jeho hvězdu a přišli jsme se mu poklonit. Ach, řekněte nám, kde je, tolik si přejeme ho vidět. Podnikli jsme tak dlouhou cestu, abychom jej poznali!“

Jakou radost museli mít tito tři svatí králové, když se dozvěděli, že se v Betlémě narodil Spasitel světa; jak rychle se tam museli vydat, aby našli svého pravého Krále, který způsobil, že se objevila zázračná hvězda, jež je dovedla k jeho příbytku.

Milovaní křesťané, slyšeli a četli jste o této události spolu s mnoha dalšími podivuhodnými událostmi v životě našeho Boha a Spasitele. Když jste toto vyprávění slyšeli nebo četli, možná jste si dokonce vroucně přáli žít v době apoštolů, abyste měli to štěstí spatřit svého Pána a Spasitele.

Měli byste však vědět, že nyní jste mnohem šťastnější, než kdybyste žili v době apoštolů, protože byste možná museli cestovat velmi daleko a mnoho pátrat, abyste zjistili, kde se nachází. Nyní však již není třeba cestovat daleko ani mnoho pátrat, abyste ho našli. Jak víme z víry, je v našich kostelích, nedaleko našich domovů.

Mudrci ho mohli najít jen na jednom místě, my ho můžeme najít v každém koutě světa, kdekoli se uchovává Nejsvětější svátost. Nejsme tedy šťastnější než ti, kdo žili v době samotného Spasitele? Ano, jsme šťastnější než oni; žádná věřící duše o tom nemůže pochybovat. Ale můžeme také říci, že víme, jak tohoto štěstí využít?

Žel nikoli! Kolik je asi těch, kteří musí přiznat, že až do dnešního dne nikdy nenavštívili Ježíše Krista v Nejsvětější svátosti, podobno Juttě, neteři císařovny svaté Kunhuty, o níž se vypráví, že bez jakéhokoli hodnověrného důvodu zůstala doma, zatímco v kostele byla vystavena

Foto: © Ivana Buzkova / Člověk a Víra

Nejsvětější svátost.

Svatá Kunhuta, vedená svatým rozhořčením nad touto lhostejností, dala své neteři facku. Pán za trest za Juttinu lhostejnost vůči němu dovolil, aby Kunhutiny prsty zůstaly nesmazatelně otisknuty na její tváři. Stalo se to pro ni doživotní připomínkou.

Taková připomínka však není dána každému, aby ho upozorňovala na jeho povinnost vůči Ježíši Kristu v Nejsvětější svátosti; uvedu proto několik důvodů, které by měly každou věrnou duši přimět k tomu, aby v budoucnou projevovala více vroucnosti, vděčnosti a lásky ke svému Božskému Spasiteli tím, že ho bude často navštěvovat v tomto tajemství lásky a vyprošovat si od něho milosti nejen pro sebe, ale zejména pro všechny, kdo jsou chladní a lhostejní vůči nesmírné Boží lásce a trpělivosti skryté pod svátostnými způsoby.

Pokud existuje jedna úvaha, která by vás měla více než všechny ostatní přimět k častému navštěvování Ježíše Krista v kostele, pak je to myšlenka na nesmírnou lásku, kterou k nám chová v tomto obdivuhodném tajemství. „Mým potěšením je být s lidskými syny,“ říká náš Božský Spasitel v Písmu svatém.

Ach, jak velkou blahosklonností by bylo, kdyby král pozval chudáka do svého paláce a dělal mu společnost! Ale Ježíš Kristus, Král nebe a země, říká: „Pojďte ke mně, všichni, kdo se namáháte a jste obtíženi břemeny, a já vám dám odpočnout“ (Mt 11,28).

Neměli bychom to považovat za velkou milost a přízeň, že jsme pozváni do jeho přítomnosti? Jistě bychom v jeho společnosti měli nacházet potěšení, protože on je rád v naší společnosti. Měli bychom k němu často přicházet a říkat mu:

„Můj Ježíši, proč mě tak miluješ? Co dobrého na mě vidíš, že jsi do mě tak zamilovaný? Copak jsi už zapomněl na hříchy, kterými jsem tě tak těžce urazil? Ach, jak mohu milovat cokoli jiného než tebe, můj Ježíši? Nikdo nikdy neudělal tolik pro to, abych byl šťastný, jako ty, ó milý, ó nejdražší Ježíši! Nikdy mi nedovol, abych miloval něco jiného než tebe.“

Kdybys měl přítele, který by ti vždy přál dobro a který by ti slíbil, že ti pomůže ve všech tvých potřebách, a který by dokonce s velkým potěšením využil příležitosti, aby ti prokázal nějaké dobrodiní, nepochybně bys jednal nevďečně, kdybys ses k němu ve svých potřebách neuchýlil. Ptám se však, kde najdeš lepšního, věrnější-

Foto: © Martin Myslivec / Člověk a Víra

ho nebo velkorysejšího přítele, než je Ježíš Kristus v Nejsvětější svátosti – takového, který ti upřímněji přeje dobro, který více hledí na tvůj prospěch a štěstí, který s větší ochotou a radostí plní tvé prosby? Neměl bys tedy být veden k tomu, abys šel za svým Králem a nejlepším Přítelem a projevil mu svou vděčnost?

Co byste řekli, kdyby bohatý člověk přišel a usadil se v sousedství chudého žebráka jen proto, aby chudákovi usnadnil přijímat od něj pomoc ve všech svých potřebách? Co byste řekli o takovém pánovi? „Ach!“ zvolali byste, „jak je dobrý, jak je nesmírně dobrý! Zaslouží si, aby ho všichni lidé ctili, vážili si ho, chválili ho a milovali. Jak šťastný je chudák, který má takového pána za přítele!“

Ale zatímco ve skutečnosti nikdo z bohatých tohoto světa nikdy tak daleko ve své lásce k chudým nezašel, Ježíš Kristus, Král nebe a země, šel ve své lásce k nám, chudým hříšníkům, ještě mnohem dál; pro pohodlí každého z nás se usídlil v našich kostelích. Ó, jak jsme šťastní! Kéž by každý z nás využíval tohoto štěstí tím, že bude často navštěvovat Ježíše Krista v Nejsvětější svátosti. Alespoň svatí takto vždy projevovali svou vděčnost.

Svatá Marie Magdaléna de Pazzi, jak čteme v jejím životopise, navštěvovala Ježíše Krista v Nejsvětější svátosti třicetkrát denně. Hraběnka z Ferie, horlivá žačka ctihodného otce Avily a později řeholnice řádu klarisek, byla nazývána manželkou Nejsvětější svátosti, protože ji tak horlivě navštěvovala.

Když se jí jednou zeptali, co dělala během mnoha hodin, které trávila před

Nejsvětější svátostí, odpověděla:

„Mohla bych tam zůstat celou věčnost! Cožpak tam není sama Boží podstata, která je pokrmem blažených? Dobrý Bože! Ptají se, co děláme před tebou? Co bychom jen před tebou nedělali? Milujeme, chválíme, děkujeme, prosíme. Co dělá žebrák v přítomnosti boháče? Co dělá nemocný, když navštíví svého lékaře? Nebo žíznivý člověk u tekoucího pramene? Nebo hladový u bohatého stolu?“

Svatá Alžběta Uherská byla zvyklá už v dětství často navštěvovat Ježíše Krista v Nejsvětější svátosti. Když našla kostel zavřený, z lásky k Ježíši Kristu v Nejsvětější eucharistii láskyplně líbala zámek dveří a stěny kostela.

Protože svatý Alfons nemohl kvůli svému pokročilému věku chodit do kostela pěšky, nechal se tam přenést na židli, aby mohl navštívit svého milovaného Spasitele.

Otec Louis la Nusa, velký sicilský misionář, byl už jako mladý student ve světě tak připoután k Ježíši Kristu, že se zdálo, jako by se jen stěží mohl odtrhnout od přítomnosti svého milovaného Pána kvůli velkému potěšení, které tam nacházel, a protože mu ředitel přikázal, aby nezůstával před Nejsvětější svátostí déle než hodinu v kuse, když tato doba uplynula, bylo pro něj odloučení od Ježíše stejným násilím jako pro nemluvně odtržení od matčina prsu.

Jeho životopisec říká, že když byl nucen opustit kostel, stál, díval se na oltář a znovu a znovu se obracel, jako by se nemohl rozloučit se svým Pánem, jehož přítomnost byla tak sladká a utěšující.

Otec Salesio z Tovaryšstva Ježíšova pociťoval útechu i při hovoru o Nejsvětější svátosti. Jeho návštěvy eucharistie mu nikdy nepřipadaly dost časté. Když ho volali k bráně, když se vracel do svého pokoje nebo když přecházel z jedné části domu do druhé, využíval všech těchto příležitostí k opakovaným návštěvám svého milovaného Pána, takže si lidé povšimli, že neuplynula téměř žádná denní hodina, aby ho nenavštívil. Tak si nakonec zasloužil milost mučednické smrti z rukou heretiků, když hájil reálnou přítomnost v Nejsvětější svátosti.

Ach, jak nás tyto příklady svatých matou, když máme tak málo lásky k Ježíši Kristu a tak nedbale ho navštěvujeme! Někdo by však mohl říci: „Mám příliš mnoho práce, jsem zaneprázdněn, nemám čas.“ Milý křesťane, neříkej: „Mám příliš mnoho práce“, ale řekni: „Mám příliš mnoho lásky a náklonnosti k statkům tohoto světa a příliš málo lásky k Ježíši Kristu.“

Najdeš si čas na jídlo a pití, najdeš si čas na odpočinek a spánek, najdeš si čas na rozhovory a smích, najdeš si čas na zábavu, najdeš si čas na všechny své světské záležitosti, najdeš si čas dokonce i na hřích. Jak je tedy možné, že máš na všechny tyto věci čas? Protože je máš rád.

Pokud se jen zřídka objevujete před Ježíšem Kristem v Nejsvětější svátosti, je to zjevné, že ho máte jen málo rádi. Milujte ho o trochu víc, a najdete si čas, abyste ho navštívili. Neříkejte: „Mám moc práce.“ I svatí byli velmi zaneprázdnění, možná více než vy, a přesto si našli dost času na návštěvu svého Pána. Domníváte se snad, že máte víc starostí než svatý Václav nebo francouzský král svatý Ludvík? A přece, protože něžně milovali Ježíše Krista, svého Krále, našli si každý den čas, aby ho navštívili.

P. Michael Müller
TAN Books
Přeložil Pavel Štíčka

P. Michael Müller CSsR. (1825–1899)
německo–americký redemptorista a autor duchovní literatury

SVATÍ ZÁBŘEŽŠTÍ MUČENÍCI: PROSPER, REGIUS, AURELIUS A FORTUNATUS

Nedávno jsem se se zájmem začel do *Pamětní knihy*, kterou vedl mezi lety 1870 a 1883 první zábřežský farář P. Josef Bilčík a o jejíž vydání se zasloužil Petr Přendík, kronikář městského obvodu Ostrava–Jih.

Na jednom místě této kroniky P. Josef zmiňuje portatily neboli schránku s ostatky mučedníků. Hovoří o dvou portatily. Jedna se nachází v hlavním oltáři, druhá se nacházela v bočním oltáři sv. Jana Nepomuckého. V hlavním oltáři jsou uloženy ostatky svatých mučedníků Prospera, Regia a Aurelia, jež tam byly vloženy roku 1858. Boční oltář uchovával ostatky Fortunata, Regia a Aurelia od roku 1850. Trošku se mi zdá podezřelé, že jediný rozdíl je mezi Fortunatem a Prosperem. Jedná se totiž o jména, která by mohla být v latině považována za synonyma. Nicméně o světcích obou jmen známe pár informací, a tak předpokládejme, že ti, kdo uložili ostatky do obou zmiňovaných oltářů, vše přesně zapsali.

Nejdříve bych si dovil napsat pár řádků o pohřbívání v antickém Římě, a poté o přenášení ostatků svatých mučedníků do Města a o rozšíření tohoto zvyku v celém křesťanském světě.

Praenomen, nomen, cognomen

Všichni svobodní občané Římské říše, ať do tohoto stavu narození nebo zproštění otroctví, užívali jméno, které se skládalo ze tří částí: *praenomen*, *nomen (gentile)* a *cognomen*. Jako příklad si představíme Marca Tullia Cicera. *Praenomen* je křestní jméno, které dítěti dávali rodiče v den jeho narození. Takových jmen bylo velmi málo, a proto se často psala iniciálou (Marcus, M.). Prvorození synové jedné rodiny dostávali zpravidla stejné jméno. *Nomen (gentile)* je rodové jméno, které odpovídá našemu příjmení a dědilo se po otci. Jednalo se tedy o přídavné jméno, které napovídalo prastarý původ rodiny a pochopitelně napomáhalo lepšímu společenskému postavení jeho nositeli (Tullius, čili z Tullova rodu, Tullův).

Kalixtovy katakomby v Římě

A nakonec *cognomen*, což je přídomek či přezdívká (Cicero, přezdívká odvozená od latinského slova *cicer*, které v překladu znamená cizrna). Postupem času bylo přejímáno potomky a stalo se vlastně druhým příjmením, které sloužilo k přesnému určení jednotlivých větví rodu.

Ženy *praenomen* neměly a často byly volány *nomen*, tedy názvem rodu (příjmením), k němuž náležely, v ženské formě. Toto *nomen* se někdy zdobňovalo. Např. dcera Marca Tullia Cicera se jmenovala Tullia, ale říkalo se jí také Tulliola (Tulinka). Stejně tak i otroci měli pouze *nomen*. Pokud se stali svobodnými římskými občany, přijali *cognomen* a často také *praenomen* svých bývalých pánů.

Díky jménům jsou dodnes starověcí Římané poměrně snadno rozpoznatelní. Jinak je tomu ale u starých křesťanů. Ti se totiž považovali za bratry a sestry, a proto se rozhodli vyrývat na náhrobky jen jedno jméno, to křestní. Krásná myšlenka, kterou „ocení“ především his-

torikové. Rozluštit totiž po mnoha stáletích kdo je kdo, je nadlidský úkol. Proto se v následujících řádcích, kde budeme hovořit o „zábřežských mučednících“, budeme pohybovat spíše na poli hypotéz či určité pravděpodobnosti, ale rozhodně ne jistoty.

Katakomy a hroby mučedníků

V Římě byli křesťané, ale také židé i pohané, ukládání k odpočinku v katakombách, které sloužily jako pohřebiště a místo kultu. Mrtví nesměli zůstat ve Městě, a proto se všechny katakomby nacházejí mimo římské hradby. S tělesnými ostatky se nesmělo v žádném případě hýbat! Do katakomb se lidé chodili modlit za své zesnulé, ale také se zde sloužila eucharistie, mše svatá. Nikdy se tu neukrývali během pronásledování, jak nám podsouvají představy romantických autorů! Ostatně Římané nebyli tupí. Během pronásledování by stačilo si počkat u jednoho východu a všechny křesťany

Oltář s ostatky sv. Prospera v Catenauova. Foto: Nicolò Fiorenza

jednoduše zatknout.

V katakombách se uctívaly ostatky mučedníků, mužů i žen, kteří byli považováni za svědky víry v Ježíše Krista, poněvadž mu zůstali věrni až k prolití krve. Jak ale křesťané postupem času poznali, kde přesně byl mučedník pohřben? To je komplikovaná otázka, kterou se zabývají mnozí odborníci. Jisté je nejspíš jen to, že mučedník ležel pod nebo za kamennou deskou, na níž byla vyryta palma, Kristův monogram či nápis B. M. (*beatus martyr*, blažený mučedník). Navíc v loculích (vytesané hrobní výklenky ve stěnách katakomb) nebo v kamenných sarkofázích, kde Kristův svědek spočíval, bylo uloženo malé balsamium (hliněná nebo skleněná nádobka podobný dnešním chemickým baňkám) naplněné jeho krví.

Nejistota, již jsem zmínil na začátku, pramení z faktu, že ne na všech kamenných deskách bylo zaznamenáno jméno mučedníka. Pokud jméno objevitelé nenašli, jednoduše ostatky pojmenovali podle svého biskupa nebo papeže, podle jména světe, jemuž byl zasvěcen kostel, do něhož věřící chtěli ostatky přenést, podle katakomb, kde byl mučedník nalezen, atd. Snad ani není podstatné skutečné jméno světe, nýbrž skutečnost, že stojíme před relikviemi křesťanů z prvních staletí, jež byli opravdovými násle-

dovníky Krista a svědky jeho evangelia až do násilného zavraždění.

Křesťané stavěli první kamenné „oltáře“, na kterých se slavila Kristova oběť, právě na hrobech mučedníků. Někteří autoři tvrdí, že křesťané chtěli být pochováni co nejbližší mučedníkům, protože věřili, že si tím zaručí přímluvu na své cestě do nebe. Místa byla velmi rychle obsazená, a proto se vzalo kousek těla mučedníka (ostatek), který se posunul na jiné místo, kde mohli být pohřbeni další věřící. Jiní zase konstatují, že nejdříve se scházela malá komunita křesťanů kolem jednoho hrobu ke slavení mše svaté. Úcta k danému mučedníku se ovšem velmi rychle rozšířila mimo toto malé společenství, a tak byl hrob nahrazován relikviemi, které se mohly přenést na jiné místo. Ať to bylo, jak to bylo, mučedníci byli v církvi vždy pokládáni za zářné příklady víry. Tak je tomu i dnes, v době s patrně nejvyšším počtem nových křesťanských mučedníků v dějinách.

Nad hroby mučedníků tedy byly již velmi brzy zřizovány oltáře a později i kaple, kostely a nakonec i baziliky. Do oltářů se postupem času začaly vkládat ostatky. Tento bohubilý zvyk se stal normou a povinností vkládat do oltáře ostatky svatých platila až do Druhého vatikánského koncilu. Každý oltář tak

uchovával relikvie nějakého světe, ne nutně mučedníka, a byl vlastně i místem jeho odpočinku. Vkládáním ostatků do oltářů se křesťané odvolávali na tradici prvotní církve. Stejně jako první křesťané i my se scházíme u oltáře, na němž kněz zpřítomňuje Kristovu oběť, a v němž se nachází svatí, jež nás předešli do slávy nebe a jsou nám vzory na cestě k setkání s Pánem.

Jak už jsem naznačil, s ostatky se v prvních staletích nesmělo manipulovat. Proto mnohé baziliky římských světců stojí na místech, kde by je žádný rozumný architekt nenechal postavit. Vše se muselo podřídit pohřebnímu místu mučedníka (stačí jmenovat baziliku sv. Petra). Přístup k ostatkům se však změnil, když barbarské národy napadaly Řím a vetřelci plenili, co bylo k mání, bohužel i katakomby. Papežové proto postupně nařizovali, aby byly ostatky z katakomb přenášeny do římských kostelů (např. v roce 817 nechal papež Paschal přenést víc jak 2300 těl či ostatků). Tento proces ovšem vedl, až na pár výjimek, k naprostému opuštění těchto křesťanských pohřebišť na počátku 9. století. Katakomby upadly do naprostého zapomnění.

Velkou senzací byly náhodně objevené katakomby dne 31. května 1578. Tato událost vedla k novému průzkumu římského podzemí (jež vrcholil v polovině 19. století), ale také k nálezům nových těl svatých mučedníků. Vzrůstá také uctívání svatých prvotní církve, jejichž těla (nebo spíše ostatky) jsou přenášena do římských kostelů. A nejen do nich. Tato praxe se opět rozšířila v celé církvi.

Mučedníci v zábřežském kostele

A tím se dostáváme na počátek 19. století, kdy se začíná stavět nový kamenný kostel Navštívení Panny Marie v Zábřehu nad Odrou. V chrámu se samozřejmě nachází i kamenný hlavní oltář a oltář boční, v nichž jsou vloženy ostatky svatých Prospera, Regia, Aurelia a Fortunata.

Jména výše jmenovaných světců sice nejsou v antickém Římě úplně ojedinělá, přesto u těch našich existuje jeden pravděpodobný společný bod, a tím jsou katakomby, v nichž byli všichni pohřbeni. Ani to však není zcela zaručené, neboť nevíme, a asi se už ani nedovíme, zda se

ostatky do našeho kostela dostaly právě z nich.

Pokusil jsem se tedy něco o našich mučednících z prvních křesťanských staletí zjistit. Existuje vícero umučených nositelů zmiňovaných jmen, takže vlastně nic z toho, co napíšu, se nedá brát zcela vážně.

Svatý Prosper

Svatý Prosper byl pravděpodobně vojákem a žil v Římě na přelomu 3. a 4. století. Podle tradice patřil k urozené vrstvě. Proto je zobrazován v okázalém ošacení, ale jakožto mučedník také v ruce drží palmu, symbol mučednictví, a purpurový prapor znárodňující vítězství nad mučednictvím. Když se obrátil na křesťanskou víru, zanechal světského života, zřekl se veškerých funkcí i moci a veškerý svůj majetek rozdál chudým, aby mohl zcela následovat Krista. Kolem roku 304, během Diokleciánova pronásledování, byl po několika mučeních nakonec sťat, protože se odmítl zřít víry a obětovat imperátorovi. Byl pohřben v katakombách sv. Kalixta.

Jeho památka se slaví poslední neděli v září. Proč? V roce 1752, šestnáct let po založení města Catenanuova na Sicílii, byl sv. mučedník Prosper vybrán jako jeho patron. *Prosperus* totiž latinsky znamená „šťastný, vítězný, prosperující...“ Biskup z Cefalù, Agatino Maria Riggio-Statella, se vydal do Říma ke Kalixtovým katakombám a získal od generálního vikáře papeže Benedikta XIV., kardinála Giovanniho Antonia Guadagniho, Prosperovy ostatky. Ty přenesl do své diecéze, do města Catenanuovy, kam dorazil 24. září 1752, poslední neděli v září. Tato tradice se ustálila a trvá až dodnes.

Svatý Regius

O svatém Regiovi se mi podařilo vyhledat jen velmi málo informací. V místní části lombardského města Trezzo sull'Adda, jež se jmenuje Concesa, se v poutním chrámě Božího Mateřství (Santuario della Divina Maternità) v pravém bočním oltáři uchovává větší část ostatků sv. Regia. Víme pouze, jak se tento mučedník z katakomb jmenoval, že věrně a odvážně přilnul ke křesťanské radostné zvěsti a že měl 18 let, když byl

sv. Regius. Foto: Regio18

umučen.

Není to mnoho. Ale alespoň můžeme prosit o přímluvu konkrétního člověka. V katakombách se totiž objevují i hroby s nápisem: svatá těla (*corpi santi*). Jde v podstatě o hromadné hroby anonymních mučedníků.

Svatý Aurelius

Ani v případě sv. Aurelia se nebudeme pohybovat po pevné půdě. V historii existovalo hned několik sv. Aureliů mučedníků. Vyloučíme-li všechny mimořímské mučedníky a zaměříme-li se na první tři století po Kristu, dobu, v níž se nejčastěji pohřbívalo v katakombách, nalezneme zmínky o třech mučednících tohoto jména. Známe však pouze data jejich smrti či památky, a to 24. dubna, 3. června a 12. června.

Svatý Fortunatus

A nakonec svatý Fortunatus, poslední světec, jehož zmiňuje zábřežská kronika. Zde je situace komplikovanější, neboť existuje hned několik mučedníků Fortunatů, o nichž máme alespoň několik drobných informací. Vycházíme-li z předpokladu, že ostatky pro zábřežský kostel pocházejí z jednoho místa, setkáme se se třemi Fortunaty, kteří mají co dočinění s Římem: svatý Fortunatus, zvaný „mučedník Krista“, svatý Fortunaus z Casei a svatý Fortunatus mučedník.

Svatý Fortunaus, mučedník Krista

Víme, že se jednalo o vojáka pevné víry, který byl umučen během pronásledování křesťanů nařízenem císařem Maximiliánem Thraxem kolem roku 255. Fortunatus byl pohřben v Ponciánových katakombách v Římě. Ostatky tohoto mučedníka daroval roku 1687 papež Inocenc XI. kardinálu Fortunatu Cararovi.

Na náhrobní desce tohoto mučedníka bylo napsáno: „Fortunatus, mučedník Krista“. Když byl otevřen hrob, stály vedle jeho těla ampulka s krví a lucerna, což se považuje za svědectví o jeho mučednické smrti. Později se tělesné pozůstatky dostaly na Sicílii, kde je zanedlouho doložena úcta k tomuto světcovi. Dnes se Fortunatus nenachází na Sicílii, nýbrž v kostele Panny Marie *in Silvis* (v lesích) v městě Serracapriola v jihovýchodní Itálii. Město Serracapriola slaví jeho svátek poslední neděli v květnu.

Svatý Fortunaus z Casei

Tento Fortunatus byl římský voják, Afričan pocházející z horní části Egypta a člen thébské legie. Členy thébské legie, která byla povolána do střední Evropy, aby pomohla bránit Římskou říši proti nájezdům Kvádů a Markomanů a proti povstáním Bagaudů v Galii, byli egyptští křesťané (kopti). Generál a caesar Marcus Aurelius Maximián ale také nakázal pronásledovat obyvatele ve Vallis (dnešní kanton Valais ve Švýcarsku), kteří přijali křesťanství. Někteří legionáři, podle jedné legendy, odmítli příkaz velitele splnit,

neboť nechtěli zabíjet křesťany. Podle jiné legendy odmítli přinést oběť římským bohům. Legie tak byla dvakrát z nařízení velitele zdecimována. (Decimace byl jeden z nejtvrdějších trestů a forma vynucení disciplíny v legiích. Legie byla rozdělena do skupin po deseti. V každé takové desetičlenné skupině se losovalo a na koho padl los, ten byl ostatními legionáři různými způsoby popraven. Tento trest legie velmi oslaboval, a proto ho bylo užíváno velmi zřídka. Využíval se v případě těžkého provinění, jakým byly například vzpoura či zbabělost.) Během decimace zahynul i Fortunatus, pravděpodobně roku 286.

Není známo, jak se jeho tělo dostalo ze švýcarských Alp do Říma. Je možné, že jej přenesl nějaký z Fortunatových spolubojovníků. Tato nejistota vede některé odborníky k úsudku, že tělo nalezené v Kalixtových katakombách je jiný Fortunatus (snad biskup a mučedník), a ne thébský legionář. Víme však, že Fortunatovo tělo odpočívalo v katakombách

až do roku 1746, kdy jej kardinál Giovanni Antonio Guadagni, generální vikář papeže Benedikta XIV., daroval Carlu Maria Bolardimu, proboštu římského kostela Santa Maria in Via Lata. Probošt pak daroval ostatky v roce 1764 kanovníkům a svému rodnému městu Casei, která se nachází v Lombardii, nedaleko Pavie.

V drahocenné urně uložené v oltáři v místním kostele se uchovávají ostatky Fortunata, mezi nimiž je i rozbitá lebka (důkaz, že mučedník byl tlučen nějakou holí či kyjem; tuto praktiku skutečně užívali římsí vojáci během decimací).

Svátek tohoto mučedníka se slaví 16. října.

Svatý Fortunatus mučedník

Podle legendy se jednalo o dvanáctiletého chlapce, jehož pohanští rodiče nesouhlasili s vírou svého syna. On ale tajně chodil do kostela. Za to byl potrestán vlastním otcem, který jej rozsekal sekerou.

Ostatky toho mučedníka, nalezené roku 1833, daroval roku 1834 papežský sakristán Giovanni Augustoni arciknězi z Roviana, které se rozprostírá nedaleko od Říma. Ostatky byly uloženy do hlavního oltáře místního kostela San Giovanni Battista Decollato.

Fortunátův svátek připadá na druhé pondělí v září.

P. František Staněk
FraStan

P. František Staněk
dříve farní vikář ve farnosti Odry (2011–2014), nyní člen vatikánského diplomatického sboru – nunciatura Středoafriická republika – Čad

DESET HŘÍCHŮ NÁHRADNÍHO MATEŘSTVÍ

Dave Rubin, populární komentátor konzervativní televize *BlazeTV*, nedávno oznámil, že se svým „manželem“ Davidem Janetem využili náhradního mateřství k pořízení dvou dětí.

Když jsem viděla, že tuto zprávu oslavují i někteří věřící křesťané, uvědomila jsem si, že nadešel čas na zkoušku odvahy. Za pomoci víry a rozumu pohlédneme na to, kolik smrtelných hříchů je spácháno, když si „oddaní“ homosexuální muži pronajímají dělohy náhradních matek, aby si opatřili děti. Napočítala jsem jich nejméně deset.

Aktivní homosexualita

Sodomie je jedním ze čtyř hříchů, které podle Písma a církve „volají do nebe o trest“. Homosexuální skutky převrací, podvracejí a překrucují přirozený řád lidské sexuality, jak jej stvořil Bůh. Jsou to „úkony vnitřně nezřízené“ a odporují přirozenému zákonu. V žádném případě nemohou být schvalovány (KKC 2357).

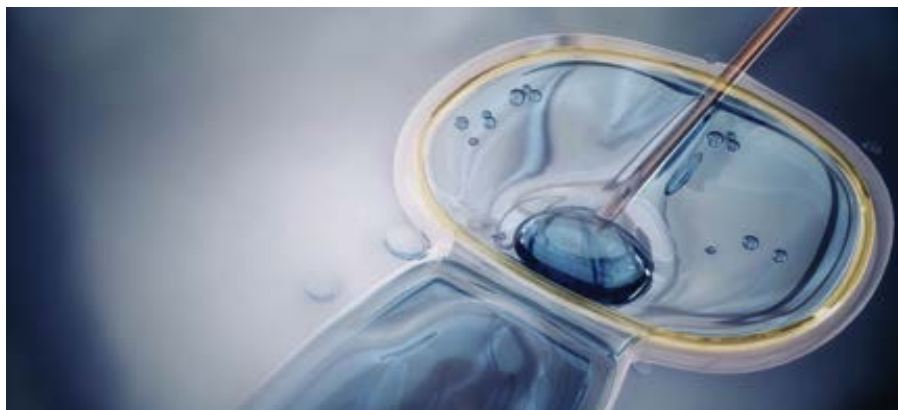

Mozaika v katedrále v Monreale, Sicílie: Lotova žena proměněná v solný sloup (12. st). Foto: Sibeaster / wikimedia

„Manželství homosexuálů“

Tato právní fikce dále zatemňuje prav-

du o lidské sexualitě a jejím významu a podkopává účel a chápání skutečného

ICSI – jedna z procedur umělého oplodnění. Foto: scientificanimations.com

manželství, prvotní instituce, kterou Bůh ustanovil ještě před lidským pádem do hříchu. Manželství také není pouze náboženskou záležitostí, ale je to záležitost přirozeného zákona vepsaného do srdcí všech lidí. I v pohanských dobách a ateistických režimech se vždy předpokládalo, že si ženich bere nevěstu. Samotná etymologie slova manželství (*matrimonium*) pochází z *mater* a znamená „učinit matkou“ – což je pro homosexuály něco zcela nemožného. Kongregace pro nauku víry nařizuje, že „jasný a důrazný odpor [proti ‚manželství osob stejného pohlaví] je povinností“ a že zákony, které je povolují, jsou „těžce nespravedlivé“.

Náhradní mateřství

Náhradní mateřství neboli pronájem ženského těla k získání dítěte není nic menšího než obchodování s lidskou reprodukcí – prospěchářská objektivizace a vykořisťování ženy, která je využívána jako prostředek k dosažení cíle. Žena, která může nosit své vlastní biologické dítě nebo dítě jiné ženy (prostřednictvím zakoupených vajíček), podléhá finančním, zdravotním a výsledným požadavkům právní smlouvy, za jejíž porušení může být potrestána. Kongregace pro nauku víry učí, že náhradní mateřství „představuje objektivní nemožnost plnit povinnosti vyplývající z mateřské lásky, manželské věrnosti a odpovědného mateřství; uráží důstojnost a právo dítěte, které je takto počato, ... na výchovu vlastními rodiči; ke škodě rodin vytváří rozkol mezi fyzickými, psychickými a morálními prvky, které tyto rodiny tvoří“.

Masturbace/sebepečování

Aby si muž opatřil sperma pro tento postup, dopouští se „vnitřně a těžce nezřízeného skutku“, kterým je masturbace. Samotná konstrukce našich mužských a ženských těl svědčí o tom, jak má být lidská sexualita správně využívána. Ve skutečnosti naše těla nemají smysl bez existence opačného pohlaví a samotný reprodukční systém není úplný ani u muže, ani u ženy. Je úplný pouze ve spojení obou. Mít sex „sám“ je nesmyslné a sobecké. „Vědomé užívání pohlavních schopností, z jakýchkoli důvodů mimo normálních manželských vztahů podstatně odporuje jejich účelu“ (KKC 2352). Používání našich těl v rozporu s naší přirozeností protiče samotné lásce – a je vždy ze své podstaty hříšné.

Pornografie

Na klinikách pro léčbu neplodnosti se masturbace a odběr spermatu běžně usnadňuje používáním pornografických videí a obrázků v „odběrové místnosti“. Většina lidí na tento aspekt věci nikdy nepomyslí, když vidí usměvavé obrázky „tatínků“, kteří v ruku drží případný ultrazvukový snímek miminka. Ale jak uvádí jedna z klinik: „Uvnitř odběrové místnosti máme všechny náležitosti pro odběr vzorku spermatu: vinylovou sedačku, stojan s různými klasickými časopisy pro dospělé, televizi a DVD přehrávač s výběrem několika filmů pro dospělé“. Jinými slovy, spousta a spousta pornografie. V této etapě celého procesu tedy hříchu masturbace napomáhá masivní a výnosný pornoprůmysl, který ženy (a muže) na obrazovce zneužívá

těmi nejzvrácenějšími a nejničivějšími způsoby.

Třetí strany, které se přímo podílejí na počtí dítěte

To, co Bůh určil a vyhradil pro nejintimnější chvíle mezi manželem a manželkou – posvátné stvoření nové duše – se stává veřejnou událostí, k níž jsou přizváni cizí lidé, aby počtí usnadnili a vyvolali. Technici, zdravotní sestry a lékaři jsou přímými aktéry počtí dítěte, což narušuje právo každého dítěte být plodem sexuálního spojení svých manželských rodičů. Podle amerických biskupů platí pravidlo: „Zákroky, které do aktu počtí zapojují ‚třetí stranu‘ nebo které nahrazují pohlavní styk laboratorním postupem, jsou nepřijatelné.“

Úmyslné zabíjení lidských embryí

Jiným slovem se tomu říká vražda. Lidská embrya jsou individuální lidské osoby, které Bůh stvořil ke svému obrazu. Při náhradním mateřství a umělém oplodnění je běžné vytvářet „nadbytečná“ embrya, aby se získalo požadované pohlaví, vyřadit embrya kvůli nemoci či defektům a připravovat se na opakované pokusy umělého oplodnění, pokud předchozí cykly selžou. Nespočet lidských embryí (osob) je uloženo v zmrazeném stavu, použito jako výzkumný materiál a/nebo záměrně zničeno; je to běžné a je to součástí obchodního plánu tohoto odvětví. V diskusi o bioetice, umělém oplodnění a právech embryí se církve vyjadřuje jasně: „Lidskou bytost je třeba respektovat a zacházet s ní jako s osobou od okamžiku počtí, a proto je třeba od téhož okamžiku uznávat její práva jako osoby, mezi nimiž je na prvním místě nedotknutelné právo každé nevinné lidské bytosti na život.“

Komodifikace dětí

Přijali jsme lež, že dospělí, kteří po dětech touží, na ně mají „právo“. To je obrovský podvod, protože práva v této oblasti mají pouze děti, nikoli dospělí: „Dítě není něco, co se rodičům dluží, ale je to dar. Největším darem manželství je lidská osoba. Dítě nemůže být považováno za předmět vlastnictví; za něco, k čemu by vedlo uznání domnělého ‚práva na

dítě. V této oblasti má pouze dítě opravdová práva: „právo být plodem zvláštního úkonu manželské lásky svých rodičů a také právo být respektováno jako osoba od chvíle svého početí“ (KKC 2378).

Dítěti je úmyslně odepřena jeho matka

Dítě narozené z náhradního mateřství homosexuálnímu mužskému páru je záměrně bez matky. To se v žádném případě nepodobá situaci, kdy dítě přijde o matku v důsledku tragédie, kdy jeho matka zemřela nebo se o něj nemůže starat. Jde spíše o to, že zdánlivě racionální dospělí lidé učiní vědomé rozhodnutí, a to dlouho předtím, než dítě vznikne, počít dítě, které nikdy nebude mít matku. Bůh dal od přírody každému z nás matku a každý z nás má právo na svou matku. Dříve jsme plakali nad dítětem bez matky (a nařikali nad dítětem bez otce); dnes to však s úsměvem schvaluje, a to dokonce i veřejným srdečným blahopřáním. Což nás přivádí k...

Oslava smrtelného hříchu je sama o sobě smrtelným hříchem

Katolíci: uvědomujete si, že výše uvedené devět hříchů jsou těžké hříchy? Pokud jste to před pár minutami nevěděli, nyní to již víte. Všichni jsme vinní tím, o čem víme (a svou záměrnou nevědomostí). Pokud vědomě oslavujeme smrtelný hřích, pak je toto oslavování samo o sobě těžce hříšné.

Ačkoli jsem vyjmenovala deset smrtelných hříchů, kterých se dopouštějí ho-

mosexuální mužské páry, když využívají náhradní matky k získání dětí, pravděpodobně si uvědomujete, že většina těchto hříchů se dopouštějí i heterosexuální páry, které si pořizují děti stejným nemorálním způsobem. Tolik smrtelných hříchů se oslavuje, a přitom jediný smrtelný hřích nás může navždy připravit o nebe. Při takových oznámeních o narození dítěte bychom se měli třást, ne radovat! Proč tolik křesťanů podporuje tyto skutky (a zapojuje se do nich), které zarmocují Boží srdce a uvádějí v nebezpečí jejich nesmrtelné duše?

Protože jsme zapomněli, kdo jsme my a kdo je Bůh. Hřích je především urážkou Boha, samotného Dobra. Svátí dávali přednost smrti před hříchem, protože si nepřáli ani v nejmenším zranit Nejsvětější Srdce Ježíšovo, a my bychom si měli přát totéž. I když všichni nevyhnutelně hřešíme v důsledku své slabosti (díky Bohu za zpověď!), naše srdce by mělo být zaměřeno na Boha. Měli bychom toužit (nebo alespoň chtít toužit!) jen po Boží vůli, protože ho milujeme více než sebe nebo úctu k bližnímu. Místo toho jsme my křesťané zpohodlněli a zaměřili se na člověka. Chceme, aby nás lidé měli rádi, a zapomínáme, že odplatou za hřích je smrt. Výše uvedené hříchy – a všechny hříchy – by nás měly odpuzovat. Pokud omlouváme, ospravedlňujeme nebo přijímáme byť jen jeden z výše uvedených hříchů, můžeme se odvážit tvrdit, že jsme Kristovými učedníky?

Určitě budu obviněna, že jsem „zlá“, „nelaskavá“ a „málo soucitná“, protože

jsem sepsala tento seznam. Ale vnímejte mě pozorně. Nikdy jsem neřekla, že bychom měli odsuzovat nebo nenávidět některého z lidí, kteří se podílejí na popsání hříchů. Všichni jsme hříšníci, kteří potřebují Boží milosrdenství; to vím až příliš dobře. Nemůžeme však milovat zároveň Boha i hřích. A nemůžeme tvrdit, že hřích nenávidíme, když mu tleskáme a nacházíme v něm radost.

Křesťané, postavte se duchu doby vyžaduje odvahu. Bolí to, když se vám vysmívají a stydí se za vás, když říkáte nepopulární pravdu. Ale to není nic nového. Obrátme se nyní a prosme Boha o odpuštění za nepořádek, který jsme natopili v jeho stvořeném řádu, a za tragédii, kterou jsme způsobili jeho dětem. Slibme si, že už se nikdy nebudeme podílet na těchto hříchích.

„Vejděte těsnou branou; prostorná je brána a široká cesta, která vede do záhuby; a mnoho je těch, kdo tudy vcházejí. Těsná je brána a úzká cesta, která vede k životu, a málokdo ji nalézá“ (Mt 7,13–14).

Leila Miller
Crisis Magazine
Přeložil Pavel Štíčka

Leila Millerová
spisovatelka

dokončení ze str. 4

Duchem pravdy. Mluvení v Trojici nemá být chápáno tak, jak je tomu u nás, ale podle vzoru netělesných přirozeností, zvláště Trojice, která vkládá svou vůli do srdcí věřících a těch, kdo jsou hodni naslouchat. To, že Otec mluví a Syn slyší, znamená, že v Otci a Synovi je stejná podstata a shoda. A Duch svatý, Duch pravdy a moudrosti, nemůže od Syna slyšet něco, co nezná, protože to je totéž, co pochází od Syna. Duch pravdy vychází jako Pravda z Pravdy, Utěšitel z Utěšené-

ho, Bůh z Boha. A konečně, aby ho nikdo nemohl oddělit od vůle a společenství Otce a Syna, bylo napsáno: „ale bude mluvit, co uslyší.“

Beda

Je jisté, že mnozí naplnění milostí Ducha svatého věděli, co přijde. Mnozí však září různými ctnostmi, a přesto nevědí, co přijde, a tak lze tato slova chápat takto: On vám oznámí, co přijde, to znamená, že vám připomene radosti nebeské vlasti. Apoštolům předpověděl, co je čeká: zlo, které je postihne za vyznání Krista,

a dobro, které za toto zlo obdrží.

Jan Zlatoústý

Takto pozvedl jejich mysl, neboť po ničem lidský rod netouží tolik jako po poznání budoucnosti. Od této péče je tedy osvobodil, když ukázal, že předpovídá budoucí nebezpečí, aby se v nich neocitli nepřipraveni. A aby ukázal, že řekl celou pravdu, ke které ho Duch svatý dovede, dodává vzápětí: „On mě oslaví.“

přeloženo, zpracováno a redakčně upraveno podle www.catena aurea.sk

MISOGYNIE TRANSGENDERISMU

„Žena má svého vlastního ducha, který je životně důležitý jak pro společnost, tak pro církev“
(papež Jan Pavel II., promluva před modlitbou Anděl Páně 23. července 1995).

Transgenderismus

Stoupenci transgenderismu zastávají názor, že pokud máte pocit, že nejste ve správném těle, což se tradičně definuje jako genderová dysforie, máte právo udělat vše, co je potřeba ke změně tohoto těla. V posledních letech počet biologických žen, které trpí genderovou dysforií a přejí si změnu pohlaví, prudce vzrostl na dvoj- až trojnásobek počtu mužů v obdobné situaci. Můžete se domluvit s chirurgem, který vám poté, co budete užívat hormony, odstraní prsa a reprodukční orgány, aby vaše tělo odpovídalo vašim pocitům. Nyní můžete používat pánské toalety a nosit pánské šatny, ale nikdy nebudete tak velcí, silní nebo rychlí jako muži kvůli své neměnné ženské buněčné hmotě. Část onoho ženského ducha, který vám umožňuje tvořit život, bude trvale zničen. Další část bude vymazána.

Pokud jste muž, který se cítí být ve skutečnosti ženou, užíváte po určitou dobu léky na potlačení hormonů, dokud se hladina testosteronu nesníží na odpovídající úroveň. Můžete si nechat voperovat prsní implantáty, odstranit penis a vytvořit vagínu (i když je to velmi nákladná operace a hrozí při ní velké riziko nejrůznějších infekcí). Nemůžete mít děti, protože nemáte dělohu a transplantace dělohy u biologických mužů ještě není dokonalá. Nikdy také nebudete mít menstruaci, nebudete pociťovat menstruační křeče ani přirozené hormonální změny, k nimž dochází u biologických žen.

Nyní se můžete oblékat jako žena, používat ženské toalety a šatny (i když máte stále penis), a pokud jste sportovně založení, můžete se účastnit ženských sportů. Oproti biologickým ženám budete vždy větší, silnější a rychlejší než jakákoli jiná biologická žena, protože ani s potlačujícími léky se nikdy nezbavíte větší kostry, srdce, plic a rychlých svalů, které vám vždy zůstanou s vaší neměnnou mužskou buněčnou hmotou. Ale to nevadí, proto-

Foto: PublicDomainPictures / Pixabay

že budete vyhrávat ženské závody a možná se dostanete i na olympiádu a budete oslavován(a).

V obou scénářích je jedna zhoubná konstanta: Transgenderové hnutí vymazává biologické ženy.

Katolické učení se shoduje se základními biologickými poznatky v tom, že pohlaví je pevně daný atribut a nelze ho měnit. Prostřednictvím sociálních médií a „woke“ korporátní propagaci je však na teenagery vyvíjen obrovský tlak, aby změnu pohlaví považovali za všelék na nejrůznější duševní a emocionální nemoci.

Je smutné, že zaměření na „bytí ve špatném těle“ často maskuje nebo ignoruje závažnější problémy, jako jsou deprese, zneužívání, autismus nebo poruchy osobnosti. Když je transgenderismus propagován v médiích a zpochybňování změny pohlaví se setkává s obviněním z transfobie, je pro rodiče a přátele těžké se k tomu postavit čelem.

Přesto vůči tomu musíme všichni zaujmout pevný postoj.

Lež

Musíme označit transgenderismus za to, čím je: lží, podvodem, krutým trikem, který zneužívá ty, kdo potřebují účin-

nou péči o duševní zdraví, a ne tělesné zmrzačení.

Muži se nikdy nemohou stát ženami a ženy se nikdy nemohou stát muži, a pokud má někdo pocit, že je „ve špatném těle“, je třeba změnit jeho vnímání, a ne tělo.

Transgenderové hnutí vymazává biologické ženy a my, kteří milujeme ženy pro jejich úžasný duch, musíme povstát a tuto nespravedlnost zastavit. Slovy svatého papeže Jana Pavla II.:

„Situace, kdy je ženám bráněno v tom, aby plně rozvinuly svůj potenciál a nabízely bohatství svých darů, je proto třeba považovat za hluboce nespravedlivé, a to nejen vůči ženám samotným, ale i vůči celé společnosti (sv. Jan Pavel II., promluva při modlitbě Anděl Páně z 23. července 1995).

Cynthia Millen
spisovatelka

Cynthia Millen
Catholic Stand
Přeložil Pavel Štíčka

SPRAVEDLNOST A VÁLKA NA UKRAJINĚ

Část II.

Minule jsem se zamýšlel nad střízlivým morálním uvažováním, které vyžaduje tradiční učení o spravedlivé válce, a nad nutností nezaujatě přemýšlet o problémech, které jsou na Ukrajině v sázce.

Moje analýza končila třemi otázkami, kterými se chci zabývat dnes:

- Co vyprovokovalo Putina k zahájení invaze?
- Co by ho mohlo přimět k eskalaci?
- Co by ho mohlo přesvědčit, aby se stáhl?

Cílem politiky by mělo být přesvědčit Putina, že toho, co chce – pokud je to rozumné –, lze dosáhnout nevojenskými prostředky; a pokud je to nerozumné, nelze toho dosáhnout bez nesmírných nákladů pro Rusko. Jinak řečeno, chceme Rusko motivovat – podle potřeby pomocí cukru a biče – k ukončení ofenzivy proti Ukrajině.

„Poznej svého nepřítele,“ učí nás staré přísloví, a prvním krokem v tomto směru je uznat, že nepřítelem není ruské obyvatelstvo. Obyčejní lidé v Rusku si nepochybně přejí mír a mohou – pokud se nám podaří překonat vládní propagandistickou mašinérii – vyvinout tlak na Putina, aby válku ukončil. Laciné snahy o vyvolání nepřátelství vůči všemu ruskému – zavírání ruských restaurací nebo prodejen potravin ve městech a vyškrtávání Čajkovského z programů orchestrů – míru nijak nepomohou.

Stejně tak nepomáhají přehnaná tvrzení, že Vladimir Putin je šílenec, se kterým se nelze domluvit. Putin je možná zlý, ale není šílený. Na pozici v Kremlu se dostal díky pečlivé vypočítavosti. Má jasné představy o tom, co je pro něj a jeho zemi nejlepší (v tomto pořadí), a své cíle prosazuje důsledně. Vždy byl ambiciózní a po velmi dlouhém působení v čele ruské politiky chce pravděpodobně dosáhnout nějakého vrcholného úspěchu, který by upevnil jeho místo v dějinách národa.

Je-li nebezpečné považovat Putina za šílence, je stejně pošelilé vidět v něm křesťanského hrdinu, který bojuje proti zasahování stále bezbožnějšího Západu. Rusko má skutečně dobré důvody obávat se a bránit se náporu sekulárního mate-

Foto: ugcc.ua

rialismu. Putin je však nepravděpodobným zastáncem této věci. Dlouhá léta byl oddaným funkcionářem komunistického režimu a prosadil se jako představitel KGB, instituce, která se nevyznačuje zbožností ani dobročinností.

Od rozpadu SSSR a svého nástupu k moci se Putin uchází o podporu ruské pravoslavné církve a prezentuje se jako hluboce věřící. Prožil náboženské obrácení, nebo jen cynicky využívá tradice ruského lidu, který považuje svou národní identitu za spjatou s pravoslavnou vírou? Jeho upřímnost nemůžeme na dálku posoudit. Je však rozumné poznamenat, že i mafiánští pohlaváři se často tváří jako zbožní návštěvníci bohoslužeb, a přestože možná štědře přispívají na místní farnosti, jejich vnější projev mohou zakrývat nestoudné zločinné chování. (Vzpomínáte na scénu křtu ve filmu *Kmotr*?)

Srovnání s mafiánským kmotrem může být v Putinově případě mimořádně výstižné. I on má přátele, kteří díky svému spojení s ním pohádkově zbohatli a své jmění získali způsobem, který nesnese podrobnější zkoumání. O něm sa-

motném se říká, že je jedním z nejbohatších lidí na světě, což je finanční úspěch, který nelze vysvětlit výší jeho prezidentského platu. A jeho političtí rivalové projevují nešťastnou tendenci náhle umírat.

Touha po ruském obrození

Putin přesto není jednorozměrný člověk. Stejně jako ostatní, kteří sloužili komunistickému režimu, se cítil ponížen rozpadem SSSR. A stejně jako všichni vlastenečtí Rusové jistě touží po národním obrození, aby Rusko mohlo být opět uznáno za velmoc. Můžeme tedy s jistotou předpokládat, že slyší volání dějin, které ho láká, aby obnovil status Ruska jakožto velmoci.

Když Rusové přemýšlejí o historii svého národa, Ukrajina hraje ústřední roli. Právě v Kyjevě byla v roce 988 po Kr. „pokřtěna Rus“, kdy Vladimir Veliký přivedl svůj lid do církve. Rusové tuto historickou událost považují za základ své národní identity. Téměř po tisíciletí se Rusko považovalo za náboženský národ – přesněji řečeno za ruský pravoslavný národ – a car hrál náboženskou i politickou roli. Rusové proto považují Ukrajinu

Foto: ugcc.ua

za podstatnou součást svého národa.

Po většinu tohoto tisíciletí byla Ukrajina pod vládou jiných říší: Polskou, Rakousko-Uherskou, Osmanskou a také Ruskou. Přestože národní cítění bylo silné, Ukrajina vznikla jako samostatná země až v roce 1917 a poté byla rychle pohlcena Sovětským svazem. Z ruského pohledu je tedy existence Ukrajiny jako samostatného národa historickou náhodou: dočasnou odchylkou, která by měla být napravena.

Netřeba dodávat, že ukrajinský pohled je radikálně odlišný. Během desetiletí sovětské nadvlády se mnohem více probouzely snahy obyvatel o nezávislost – stejně jako odpor vůči Rusku. Ve 30. letech 20. století Stalinova politika záměrně zničila prosperující ukrajinské zemědělství a způsobila uměle vyvolaný hladomor, v jehož důsledku zemřely miliony lidí. Nemělo by tedy být překvapivé, že od získání nezávislosti v roce 1991 se ukrajinští představitelé snaží od Moskvy distancovat.

Nicméně je nepopiratelnou pravdou, že etničtí Rusové žijící na území dnešní Ukrajiny – zejména ve východní části země – ne vždy sdílejí ambice svých krajanů. Putin tvrdí, že tito Rusové jsou terčem násilí. To je podle něj důvodem ruské intervence. Možná, že utrpení etnických Rusů na Donbase bylo zveličeno – ne-li vymyšleno – moskevskou propagandou. Je však příznačné, že metropolita Hilarion, hlavní představitel ruské pravoslavné církve, uvádí, že kněží moskevského patriarchátu již osm let zařazují při bohoslužbách modlitby za mír na Ukrajině; ruští pravoslavní zřejmě zprávám o pokračujícím násilí věří.

Byl Putin vyprovokován?

Zprávy o násilí vůči etnickým Rusům, ať už pravdivé, nebo nepravdivé, byly použity k odůvodnění ruského vpádu na Krym v roce 2014. K vysvětlení letošní invaze na Ukrajinu však nestačí. Putin má jiné důvody, které stojí za to prozkoumat.

Pro hrdé ruské vůdce, kteří stále ještě trpí rozpadem sovětského impéria, je samotná nezávislost Ukrajiny velmi špatná. Ale představa, že by Ukrajina mohla vstoupit do NATO, do protiruské aliance, je nepřijatelná; a poté, co se američtí diplomaté zavázali, že se NATO nebude rozšiřovat na východ směrem k Rusku, později důrazně naznačili, že by Ukrajina měla mít možnost do aliance vstoupit. Ukrajinská armáda, jejíž síla je ve srovnání s mocí Moskvy mizivá, nepředstavuje pro Rusko vážnou hrozbu. Ale vznik nepřátelského státu na hranicích Ruska – ba co hůř, národa, který Rusové stále považují za součást svého historického dědictví – je nepřijatelný.

Od chvíle, kdy Ukrajina získala nezávislost, si Rusko stěžuje na americké vměšování na svých hranicích a upřímně řečeno, tyto stížnosti jsou oprávněné. Ačkoli USA nemají s Ukrajinou žádné formální spojení, Washington se silně angažuje ve vnitřní politice země, podporuje své vlastní favority, zpochybňuje výsledky demokratických voleb a podporuje politiky, kteří štouhají do ruského medvěda. Dokud ruská invaze nepřinutila Američany vybrat si stranu, většina pozorovatelů byla ochotna připustit, že politický život na Ukrajině je silně poznamenán korupcí; vzpomeňme, že velké částky ukrajinských peněz se ocitly na bankovních účtech

Bidenovy rodiny. Zkorumpovaná vláda, která popichuje svého mocného souseda, není ideálním spojencem.

Všechny tyto faktory učinily z Ukrajiny neuralgický bod ruské zahraniční politiky a přiměly Putina k názoru, že určitá akce je oprávněná. A zároveň USA daly ruskému vůdci všechny důvody k tomu, aby zpochybnil toto odhodlání. Překotné a neorganizované stažení Američanů z Afghánistánu vzbudilo pochybnosti o americké síle. Tvrdé omezení domácí těžby ropy, které zvýšilo závislost světa na ruském vývozu energií, výrazně posílilo vliv Moskvy na světové dění. Chabá americká reakce na domácí nepokoje se opět jevila jako projev slabosti. Vzestup „kultury rušení“ a zaujetí Bidenovy administrativy otázkami, které Putin považuje za dekadentní, jako například práva transsexuálů, nepochybně způsobily, že ruské vedení vidělo Ameriku a její vliv na světové dění jako vyčerpanou sílu. Když John Kerry prohlásil, že nejhorším důsledkem války na Ukrajině bude její dopad na změnu klimatu, jistě Putina v jeho názoru utvrdil – v názoru, že americké vedení není třeba brát vážně.

Nic z výše uvedeného neospravedlňuje ruskou invazi na Ukrajinu; nelze ji ospravedlnit. Jde mi spíše o to, že zahraniční politika na každém kroku pravděpodobně posilovala Putinovo pokušení použít vojenskou sílu.

Před lety jsem na jedné večeři slyšel říkat vlivného zahraničněpolitického experta: „Nejnebezpečnější věcí na světě je velmoc, která se odmítá chovat jako velmoc.“ Silná země, která ve své zahraniční politice kolísá a zanechává spojence i nepřátele v nejistotě, co od ní mohou očekávat. Tato nejistota vyvolává napětí a zvyšuje pravděpodobnost, že někdo vyzkouší odhodlání mocného státu. Taková zkouška dnes probíhá na Ukrajině.

Phil Lawler
Catholic Culture
Přeložil Pavel Štíčka

Phil Lawler
novinář a spisovatel

JSME STVOŘENI JAKO HRUBÉ RYSY IKONY, ZE KTERÝCH SE MÁ STÁT ŽIVÝ OBRAZ BOHA

V rámci série rozhlasových dokumentárních pořadů cyklu *Osudové ženy* si Český rozhlas všiml osudu bl. Marie Restituty. Řeholnice kongregace Sester františkánek křesťanské lásky (*Sorores Franciscanae a Caritate Christiana*) pracovala ve špitále a proslula jako obětavá, ale v názorech pevná a rázná vrchní sestra. Rázně odmítala i ideologii nacismu, za což byla v roce 1943 popravena. Byla šestá ze sedmi dětí obuvníka Antonína Kafky, pocházejícího z Náměště nad Oslavou a Marie, roz. Stehlíkové, z Přestvic v Čechách. V Brně-Zábřovicích ji 13. 5. 1894 pokřtili jménem Helena. Její rodiče měli svatbu ve Vídni, kde se spolu také seznámili a tam se zase vrátili, když byly Heleně dva roky.

Své dětství Helena prožila převážně ve Vídni-Brigittenau. V 15 letech měla přání stát se ošetřovatelkou jako řeholní sestra. Rodiče byli proti a tak se v 17 letech stala trafikantkou. Po dva roky se jako prodavačka cigaret a tabáku seznamovala s lidmi a jejich potřebami. Tehdy se při nakupování odehrávalo více hovoru než dnes a v Heleně, při naslouchání druhým, narůstala touha být více užitečnou, zejména nemocným. Její zásady a láska k bližním z ní udělaly velkého nepřítele ďábla, kterého připravovala o duše mnoha pacientů, které získávala pro Krista. Také odpor ke klamnému učení národního socialismu, v jehož důsledcích viděla zločinnost, jí získával další nepřátele. Na Popeleční středě, 18. 2. 1942, byla po udání z řad lékařů nemocnice z operačního sálu odvedena do vězení a 29. 10. 1942 odsouzena „za velezradu“ k trestu smrti, který byl vykonán po třináctiměsíční vazbě, 30. 3. 1943 v 18.21 h., gilotinou. O jejím chování ve vězení spoluvězeňkyně řekla: „Vyzářovala z ní zvláštní síla; co řekla,

Mons. Pavel Konzbul a Mons. Vojtěch Cikrle. Foto: Člověk a Vira

tomu se věřilo. Její čestnost, otevřenost a přímočarost byly prostě jedinečné. Vliv, kterým sestra Marie Restituta působila na ostatní spoluvězeňkyně, byl na základě jejího lidství a toho, čím vyzářovala její osobnost, skutečně velký.“ Řekla před popravou: „Jdu k slavnosti: Pro Krista jsem žila, pro Krista umírám!“

Papež František publikoval ke knize *Jak se sprádá svět – vícehlasý dialog o příbězích jako cestě k záchraně* svůj obsažený doslov a mimo jiné si všimá naléhavé potřeby soucitu v naší době. Také cítíte, že chybí moudrost a laskavé srdce tam, kde pro tvrdost slov nezbyvá manévrovací prostor pro „promiň, pochop a zkus mi porozumět, odpustit“? „Slitovnost, je spolu s blízkostí a něhou jednou z Božích vlastností. Je to tedy mocná síla, kterou nelze umenšit pouze na vnitřní, niterné hledisko, protože má zjevně také svůj veřejný a sociální rozměr, v jehož rámci příběhy odkrývají sílu paměti, uchovávají minulost, a prá-

vě proto jsou též přetvářejícím kvasem budoucnosti. Nejvýznačnějším symbolem soucitu je postava milosrdného Samaritána: tento člověk se slituje nad zraněným mužem a poskytne mu nejenom péči a vyléčení, ale spolu s nimi také jiný životní příběh, který svým gestem „vykoupil z temnoty“. Soucit proměňuje životy obou protagonistů, což platí pro každého člověka i společenství.“

„Jsme stvořeni jako hrubé rysy ikony, ze kterých se má stát živý obraz Boha. Jedna katechetka, se ptala malých dětí v náboženství, zda vědí, kdo je stvořil. Hlásí se malá holčička a říká: „Mne stvořil Pán Bůh, ale jenom jako malé miminko, zbytek jsem dorostla už sama.“ Celý život máme na to, abychom se stali sami sebou, abychom poznali, k čemu nás Bůh volá. Ale čas letí,“ říká nový brněnský biskup Mons. Pavel Konzbul. Doprovázejme jeho pastýřskou službu modlitbou.

-zd-